

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Antropologia widowisk		8.0.11773	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Dramatu, Teatru i Widowisk			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Wiedza o teatrze	forma	stacjonarne
		moduł	organizacja i animacja działalności teatralnej
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Małgorzata Jarmułowicz, profesor uczelni; dr Monika Żółkoś; prof. dr hab. Wojciech Owczarski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		5	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Wykład w 4 semestrze:	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - uczestniczenie w zajęciach;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - przygotowanie do zajęć;	
Liczba godzin		15 godzin - przygotowanie do egzaminu i egzamin.	
Ćw. audytoryjne: 30 godz., Wykład: 30 godz.		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
		Ćwiczenia w 4 semestrze:	
		30 godzin - uczestniczenie w zajęciach;	
		10 godzin - przygotowanie do zajęć;	
		10 godzin - przygotowanie prezentacji.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Dyskusja		- Zaliczenie na ocenę	
- Praca w grupach		- Egzamin	
- Wykład konwersatoryjny		Formy zaliczenia	
- Wykład z prezentacją multimedialną		- egzamin ustny	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie z ćwiczeń na podstawie:	
		• obecności i aktywnego udziału w ćwiczeniach, znajomości lektur analizowanych podczas zajęć (40%);	
		• przygotowania ustnej prezentacji na temat związany z problematyką zajęć (60%).	
		Student otrzymuje zaliczenie z wykładu na podstawie:	
		• egzaminu - odpowiedzi na 3 pytania z zakresu zagadnień realizowanych podczas wykładu (100%).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	ustna prezentacja	praca zaliczeniowa ze znajomości lektur	egzamin ustny
	Wiedza		
K_W01	+	+	+
K_W09	+	+	+
	Umiejętności		
K_U08	+	+	+
	Kompetencje społeczne		
K_K05	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Student zdobywa wiedzę na temat miejsca i roli widowisk w porządku kultury, poznaje zależności genetyczne i strukturalne pomiędzy sztukami widowiskowymi i rytuałami oraz różne perspektywy badawcze ich opisu. Zapoznaje się z wybranymi teoriami dotyczącymi kulturowych i społecznych funkcji widowisk oraz przejawów dramatyzacji i teatralizacji w życiu indywidualnym i społecznym.

Treści programowe

Wykład:

Źródła, cele i strategie badawcze antropologii widowisk. Geneza teatru w świetle badań antropologicznych. Strukturalne i funkcjonalne relacje między teatrem i rytuałem. Historia kontaktów teatru zachodniego i wschodniego. Antropologia teatru w ujęciu Eugenio Barby. Podobieństwa i odmienności technik wykonawczych w tradycjach widowiskowych Wschodu i Zachodu. Kodyfikacja technik scenicznych. Techniki aktorskiej metamorfozy w różnych konwencjach teatralnych. Maski i lalki jako przedmioty performatywne w funkcji rytualnej i w widowiskach pozaeuropejskich (Afryka, Azja). Maski wobec twarzy. Lalka – między sacrum i profanum.

Ćwiczenia:

Instynkt teatralny według Nikołaja Jewreinowa. Systematyka świata widowisk w ujęciu Zbigniewa Raszewskiego; Dziady jako prastłowiańskie widowisko prototeatralne – koncepcja Leszka Kolankiewicza; Artaud i teatr z Bali, Teatr Artauda – między dżumą i okrucieństwem; Ciało widowiskowe wg Barby i Pradiera; Jerzy Grotowski wobec Artauda Sceniczne transgresje ciała; Antropologiczne konteksty filmu Bartosza Konopki i Piotra Rosołowskiego Sztuka znikania; Między aktorstwem a opętaniem; Maski w teatrze europejskim; Wywrotowa energia karnawału; Lalka – aktor (prawie) doskonały; Lalka jako sobowtór zmarłego.

Wykaz literatury

Każdorazowo na początku semestru prowadzący weryfikuje bądź ustala zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu.

A. Literatura wymagana do zaliczenia zajęć:

A.1. Wykorzystywana podczas zajęć:

Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów, wstęp i red. L. Kolankiewicz, Warszawa 2005.

N. Jewreinow, Teatralizacja życia, „Dialog” 2008/7-8.R. Schechner, Odtworzenie zachowania, [w:] Sekretne sztuki aktora. Słownik antropologii teatru, red. E. Barba, N. Savarese, Wrocław 2005.

M. Steiner, Geneza teatru w świetle antropologii kulturowej, Wrocław 2003.

A. Artaud, Teatr i jego sobowtór, Warszawa 1978.

Leszek Kolankiewicz, Święty Artaud, Gdańsk 2002.

F. Mariotti, Rytuał i widowisko na Bali, „Dialog” 1981/10

Z. Raszewski, Teatr w świecie widowisk. 91 listów o naturze teatru, Warszawa 1991.

L. Kolankiewicz, Dziady. Teatr święta zmarłych, Gdańsk 1999.

R. Węgrzyniak, Szatańskie wersety teatrologii, „Dialog” 1999/12.

J. Duvignaud, Aktorstwo a opętanie, „Dialog” 1997, nr 1.

W. Dudzik, Karnawały w kulturze, „Dialog” 2001, nr 3

D. Łarionow, Manekin – ciało w przestrzeni teatru, (w:) Teatr, przestrzeń, ciało, dialog. Poszukiwania we współczesnym teatrze, pod red. M. Gałczyńskiej i I. Gunszpita, Wrocław

H. Jurkowski, Materia jako wehikuł treści rytuału, Warszawa 2011

M. Kocur, Źródła teatru, Wrocław 2013

A.2. Studiowana samodzielnie przez studenta:

V. Turner, Czy istnieją uniwersalia widowiskowe w mieście, rytuale i teatrze? „Polska Sztuka Ludowa. Konteksty” 2002, nr 3-4.

- J. Wachowski, Rytuał a teatr, czyli o drogach myślenia, Gniezno 2004.
 G. Starak, Paralele w pojmowaniu roli aktora u Artauda i Grotowskiego, [w:] Aktor w kulturze współczesnej, studia pod red. E. Udalskiej, Warszawa 1994.
 F. Mariotti, Rytuał i widowisko na Bali, „Dialog” 1981/10.
 J. Belo, Trans na Bali (1,2,3), „Dialog” 1993, nr 5, 6, 7.
 E. G. Craig, Aktor i nadmarioneta, (w:) tegoż, O sztuce teatru, przeł. M. Skibniewska, wstęp J. Błoński, Warszawa 1985.
 P. Mitzner, Hasło: Jewreino. Patrz również: zbawienie ludzkości, „Dialog” 2008/7-8.
 L. Kolankiewicz, Świat widowisk kulturowych, [w:] Siedem wykładów. Teksty wykładów gościnnych w roku akademickim 2007/2008, Białystok 2008.
 A. Jelewska, Craig – mit sztuki teatru, Warszawa 2007
 G. D. Thomson, Litość i trwoga, (w:) Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów...
 Claude Lévi-Strauss, Czarownik i jego magia, (w:) Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów...
 E. H. Kantorowicz, Król nie umiera nigdy, (w:) Antropologia kultury wizualnej. Zagadnienia i wybór tekstów, oprac. I. Kurz, P. Kwiatkowska, Ł. Zaremba, wstęp: I. Kurz, Warszawa 2012
 G. Agamben, Ciało suwerenne i ciało święte, (w:) Antropologia kultury wizualnej. Zagadnienia i wybór tekstów, oprac. I. Kurz, P. Kwiatkowska, Ł. Zaremba, wstęp: I. Kurz, Warszawa 2012
 B. Literatura uzupełniająca:
 R. Schechner, Performatyka. Wstęp, Wrocław 2006.
 Sekretna sztuka aktora. Słownik antropologii teatru, red. E. Barba, N. Savarese, Wrocław 2005.

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p> <p>K_W01, K_W09 K_U08 K_K05</p>	<p>Wiedza</p> <p>K_W01, K_W09 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk o sztukach widowiskowych w systemie nauk oraz o ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); • ma uporządkowaną wiedzę ogólną o kulturze, a w szczególności o jej wymiarze antropologicznym i performatywnym (K_W09). <p>Umiejętności</p> <p>K_U08 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi oraz profesjonalną terminologią z zakresu nauk o kulturze, w szczególności w ujęciu antropologicznym i performatywnym (K_U08). <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K05 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest przygotowany do wykorzystywania posiadanej wiedzy z zakresu wiedzy o antropologii widowisk do rozwiązywania problemów poznawczych (K_K05).
<p>Kontakt</p> <p>malgorzata.jarmulowicz@ug.edu.pl</p>	